

“marktexploitant” wordt gebruikt (i.p.v. “marktonderneming”) en dat niet langer een afzonderlijke vergunning voor de marktondernemingen en de gereglementeerde markten is vereist, maar slechts één vergunning voor de gereglementeerde markt (die enkel wordt verleend als de betrokken gereglementeerde markt en haar marktexploitant aan de wettelijke voorwaarden voldoen);

- de exploitatie van een Belgische multilaterale handelsfaciliteit (MTF) of van een georganiseerde handelsfaciliteit (OTF) – d.i. een door MiFID II geïntroduceerde handelsfaciliteit waarvan de exploitant een discretionaire bevoegdheid heeft m.b.t. de manier waarop de transacties worden verricht en waarop enkel in bepaalde financiële instrumenten (obligaties, gestructureerde financiële instrumenten, emissierechten en derivaten) kunnen worden verhandeld – waarbij o.a. de verhandeling en afhandeling van transacties en de markttransparantie en integriteit worden gereguleerd (Titel II, Hoofdstuk II);
- de door de Staat of de openbare instanties uitgegeven financiële instrumenten (Titel II, Hoofdstuk III);
- het aanbieden van datarapporteringsdiensten, o.a. inzake de goedgekeurde publicatieregelingen, verstrekkingen van de consolidated tape en goedgekeurde rapporteringsmechanismen (Titel III);
- positiebeheerscontroles in grondstofderivaten (Titel IV);
- het administratieve toezicht (Titel V); en
- de strafsancities (Titel VI).

R. F. en G. H.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Justitie 20 september 2017

Ruxandra Paula Andriciu et al./Banca Româneasc SA
Zaak: C 186/16

BANK- EN KREDIETWEZEN

Hypothecair krediet – Kredietovereenkomst

BANQUE ET CRÉDIT

Crédit hypothécaire – Contrat de crédit

Dit arrest betreft bedingen opgenomen in kredietovereenkomsten die de kredietnemers verplichten om de maandelijkse kredietbedragen in dezelfde vreemde valuta terug te betalen als diegene waarin de kredieten werden verleend (hier de Zwitserse frank i.p.v. de Roemeense leu).

Volgens de verzoekers waren deze bedingen oneerlijk omdat zij het wisselkoersrisico volledig ten laste van de kredietnemers legden.

Na verwerping van hun vordering in eerste aanleg, voerden de verzoekers in hoger beroep voor het “Curte de Apel Oradea” aan dat de bank haar informatie-, waarschuwings- en adviesplichten en haar plicht om contractuele bedingen duidelijk en begrijpelijk te formuleren niet is nagekomen en dat de waardevermindering van de Roemeense leu een aanzienlijke verstoring van het evenwicht tussen de rechten en verplichtingen van de partijen veroorzaakte.

Dit “Curte de Apel Oradea” stelde 3 prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie teneinde te vernemen:

- of bij de beoordeling van de aanzienlijke verstoring van het evenwicht tussen de rechten en verplichtingen van de partijen ook de buitensporige verzwaaring van de prestatie van de consument *tijdens* de uitvoeringsfase in aanmerking moet worden genomen (en niet enkel de situatie ten tijde van de sluiting van de overeenkomst);
- of een beding alle mogelijke gevolgen (*in casu* het wisselkoersrisico) moet vermelden die een impact kunnen hebben op de door de consument betaalde prijs om te voldoen aan de vereisten van duidelijkheid en begrijpelijkheid; en
- of een beding in een kredietovereenkomst in vreemde valuta waarover niet afzonderlijk is onderhandeld en krachtens hetwelk het krediet in dezelfde valuta moet worden terugbetaald valt onder de uitdrukking “eigenlijk voorwerp van de overeenkomst” en “gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als tegenprestatie te leveren goederen of te verrichten diensten”.

Het Hof van Justitie beantwoordt de gestelde prejudiciële vragen als volgt:

- het begrip “eigenlijk voorwerp van de overeenkomst” omvat die bedingen die de kern van de prestaties van de overeenkomst bepalen, zoals *in casu* een contractueel beding, dat is opgenomen in een leningsovereenkomst in vreemde valuta, waarover niet afzonderlijk is onderhandeld en krachtens hetwelk de lening in dezelfde vreemde valuta moet worden terugbetaald als die waarin zij is aangegaan. Indien dat beding duidelijk en begrijpelijk is geformuleerd kan het niet als oneerlijk worden aangemerkt;
- het beding krachtens hetwelk een lening in dezelfde vreemde valuta moet worden terugbetaald als die waarin zij is aangegaan moet de normaal geïnformeerde en redelijk omzichtige en oplettende gemiddelde consument in staat stellen om de mogelijkheid van waardevermindering of -vermeerdering van de vreemde valuta waarin de lening is aangegaan te kennen en om de economische gevolgen hiervan voor zijn financiële verplichtingen in te schatten; en

- bij de beoordeling van het oneerlijke karakter van een beding is uit te gaan van het moment waarop de betrokken overeenkomst is gesloten, m.i.v. alle gekende omstandigheden die gevolgen kunnen hebben voor de latere uitvoering.

R. F. en G. H.

3. VENNOOTSCHAPSRECHT / DROIT DES SOCIÉTÉS

*David Haex & Tonya Aelbrecht*⁶

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 23 november 2017

Zaak: C.16.0368.N

VENNOOTSCHAPPEN

Naamloze vennootschap – Effecten – Overdracht en overgang

SOCIÉTÉS

Société anonyme – Titres – Transfert et transmission

Eind 2017 heeft het Hof van Cassatie zich tweemaal uitgesproken over de toepassing van artikel 640, eerste lid Wetboek van Vennootschappen (W.Venn.) betreffende de gedwongen overdracht van aandelen. Het arrest van 15 december 2017 wordt hierna besproken.

Krachtens voormeld artikel, veroordeelt de rechter de gedaagde om, binnen de door hem gestelde termijn te rekenen van de betekening van het vonnis, zijn aandelen over te dragen en de eisers om de aandelen tegen betaling van de prijs die hij vaststelt over te nemen.

In het eerste arrest van 23 november 2017 gaat het Hof in op de vaststelling van het moment van de aandelenoverdracht. De voorgeschiedenis gaat als volgt: in een arrest van het hof van beroep van 14 oktober 2008 hervormde het hof van beroep het vonnis in eerste aanleg van 2 april 2003 waarin uitspraak werd gedaan over de gegrondheid van de eis tot gedwongen overdracht. Voor het hof van beroep werden eisers veroordeeld tot overdracht van al hun aandelen aan verweerders. Het hof van beroep stelde verder “er wordt akte verleend aan [de eisers] dat zij ermee akkoord gaan dat deze overdracht van de aandelen vrij en onbezwaard gebeurt, en dat zij ter staving van het vrij en onbezwaard zijn van deze aandelen op de datum van de overdracht een attest van KBC Bank zullen voorleggen waarin laatstgenoemde verklaart zich niet te verzetten tegen een overdracht voor vrij en onbezwaard”.

⁶ Advocaat te Brussel.

Na de bepaling van de waarde van de aandelen door een expert, werd de zaak opnieuw behandeld door de rechtbank van koophandel die in haar vonnis van 18 januari 2011 de verweerders veroordeelde tot betaling van de prijs voor de aandelen die werden overgedragen door eisers.

Verweerders stelden tegen dat vonnis hoger beroep in. De verweerders betoogden dat de aandelen van eisers onmogelijk konden worden overgedragen aangezien eisers een zware schuld hadden tegenover de vennootschap waarvan zij aandeelhouders zijn en deze aandelen het voorwerp uitmaakten van een uitvoerend beslag onder derden waardoor de aandelen niet vrij en onbezwaard waren. Verweerders konden dan ook niet gehouden zijn tot betaling van de prijs zoals bepaald in het vonnis van 18 januari 2011.

Eisers waren echter van oordeel dat de overdracht van aandelen reeds onmiddellijk plaatsvond op datum van het vonnis van 2 april 2003 of minstens op datum van het arrest van 14 oktober 2008, ingevolge de bindende kracht van een rechterlijke beslissing en dat verweerders aldus gehouden zijn tot betaling van de prijs voor de overdacht van de aandelen.

Het hof van beroep volgde in zijn arrest van 19 april 2016 de redenering van eisers niet. Artikel 640, eerste lid W.Venn. bepaalt niet dat de eigendomsoverdracht gedwongen plaatsvindt krachtens de rechterlijke beslissing zelf en bovendien volgt uit de formulering van het arrest van het hof van beroep van 14 oktober 2008 (zoals hierboven geciteerd) dat de overdracht van de aandelen niet plaatsvindt door de uitspraak van het arrest, maar een toekomstige gebeurtenis is. Het hof van beroep vernietigde het vonnis van 18 januari 2011 aangezien de overdracht van aandelen zonder voorwerp is geworden.

Eisers stelden hiertegen cassatieberoep in. Het Hof bevestigde echter de redenering van het hof van beroep in het bestreden arrest. Hiermee sluit het Hof zich aan bij zijn eerdere arrest van 3 december 2015 waarin het Hof stelde dat de rechter bepaalt wanneer de eigendomsoverdracht en de betaling van de effecten moeten plaatsvinden.

Hof van Cassatie 15 december 2017

Zaak: C.16.0444.F

VENNOOTSCHAPPEN

Naamloze vennootschap – Effecten – Overdracht en overgang

SOCIÉTÉS

Société anonyme – Titres – Transfert et transmission

In het tweede arrest (zie ook Cass. 23 november 2017) gaat het Hof van Cassatie dieper in op de gelijkstelling